

verzekerd en aan conjunctuurschommelingen minder onderworpen. Wat werkelijk wordt gebruikt en in overeenstemming met de algemeene koopkracht is geprijsd, zal ook worden gekocht. De ondernemer van heden in de V.S. produceert tengevolge der nieuwe methoden goedkooper dan tevoren, vergenoegt zich met een geringere winst per eenheid en vaart goed daarbij. Veel wat in Europa een privilege is, is in de V.S. daardoor algen-een geworden. De levensstandaard aldaar heeft zich op ongedachte wijze verhoogd. De „stootkracht” van het Amerikaanse bedrijf tegenover het buitenland neemt dagelijks toe.

(Wordt vervolgd)

C. VERWEY

HET ACCOUNTANTSWEZEN IN ITALIE

In het Octobernummer van de „Betriebswirtschaftliche Rundschau” komt een artikel voor van Prof. Rag. Dr. *Cesare Bagliano*, Alessandria: „Über das Revisionswesen in Italien”; hieraan wordt het volgende ontleend.

Na het tot stand komen van de eenheid in het Koninkrijk werden „Technische Instituten” opgericht, die zich bezig hielden met het onderwijs in boekhouden en controleleer.

Bij de wet van 15 Juli 1906 werd bepaald, dat de openbare uitoefening van het beroep van accountant behoort tot de bevoegdheid van de administratieve controleurs, welke op de voorgeschreven wijze in de „Kollegien” waren ingeschreven. In iedere provincie bestaan zulke „Kollegien”. Om daartoe te kunnen behoren, is het bezit van een accountants-diploma en, na het behalen daarvan, een minstens 2-jarige praktijk bij een ingeschreven accountant noodig, terwijl ten slotte nog een praktisch examen moet zijn afgelegd. De bij een „Kollegie” ingeschreven accountants hebben het recht, om hun beroep bij de gerechtshoven van het geheele Koninkrijk uit te oefenen. Volgens de bepalingen van deze wet kan de rechterlijke macht de werkzaamheden, welke op administratieve onderzoeken betrekking hebben, aan de ingeschreven accountants opdragen.

De taak van den accountant is niet in de wet omschreven. Zij blijkt echter zeer onduidelijk uit een decreet van 2 October 1891, dat opgesteld werd bij gelegenheid der vaststelling van het leerprogramma aan de Technische Instituten, n.l.: de inrichting van de boekhoudingen van zaken van verschillende soort, vrijwillige en gedwongen likwidaties, controle van boekingsbescheiden en rekeningen, voogdy-, vermogens- en soortgelijke beheersaangelegenheden, gerechtelijke taxaties en adviezen, het in orde maken van achterstallige en in wanorde geraakte administraties.

In de wet wordt echter niet naar dit decreet verwezen. Terwijl in de bestaande wetgeving voor andere beroepen steeds nauwkeurig is aangeduid, voor welke autoriteit een bepaalde handeling moet worden voltrokken, wordt voor accountants-werkzaamheden de bevoegdheid om het beroep te kunnen uitoefenen, in geen enkele wettelijke bepaling geëischt. Tengevolge daarvan worden verschillende van de bovengenoemde werkzaamheden dan ook door andere personen, meestal advocaten, uitgeoefend.

Het aantal bij de „Kollegien” ingeschreven accountants is tamelijk groot; daar echter nieuwe statistieken ontbreken, kan het juiste aantal niet opgegeven worden, maar Prof. C. B. schat het aantal op 5 à 6000. Een kleine minderheid is echter als „publie accountant” werkzaam, het grootste deel bestaat uit openbare en particuliere beampten, die de functie van accountant daarnaast uitoefenen. In Noord-Italië zijn de vrije accountants het meest talrijk. Behalve de accountants, die door de (middelhare) Technische Instituten gediplomeerd zijn, doen zich door hun aantal en werkzaamheden ook gelden de Doctoren in

de handelswetenschappen, die dezen graad verworven hebben aan de Hoogescholen voor Bedrijfs- en Handelswetenschappen en aan de Handelsuniversiteiten.

De eenige geldende wettelijke bepalingen, die uitdrukkelijk den arbeid van een „Revisor” verlangen, hebben betrekking op „die Rechnungsprüfer” bij de naamlooze vennootschappen. Volgens Par. 184 van het Handelswetboek, hebben de „Rechnungsprüfer” den plicht: „zusammen mit den Geschäftsleitern die Form der Bilanzen festzusetzen....., wenigstens alle 3 Monate die Bücher der Gesellschaft zu prüfen, um von den geschäftlichen Transaktionen Kenntnis zu nehmen und sich von der ordnungsmässigen Führung der Bücher zu überzeugen..... Die Bilanz nachzuprüfen und darüber innerhalb der festgesetzten Zeit Bericht zu erstatten.” Deze taak vereischt ongetwijfeld een groote administratieve kennis, zoodat de accountants hiervoor de meest geschikte personen zouden zijn. Wanneer men echter de rijen der controleurs van de voornaamste naamlooze vennootschappen aan de hand van een financieel jaarboekje nagaat, dan vindt men daaronder: ingenieurs, advocaten, doctoren in alle takken der wetenschap, personen zonder titel en ook, maar in veel geringer aantal dan men zou verwachten, beroeps-accountants.

Wanneer men de door de controleurs onder de balansen geplaatste mededeelingen bekijkt, dan vindt men bijna zonder uitzondering opmerkingen, die zich slechts tot eenige regels beperken en ofwel in het geheel niets beteekenen, ofwel het verslag van de directie met eenige omschrijving weergeven. In plaats dat de controleurs verslag uitbrengen over hun controle-werkzaamheden en over de wijze, waarop zij deze werkzaamheden verricht hebben noodigen zij de aandeelhouders slechts uit om de balans goed te keuren. Ondanks de wettelijke bepalingen geeft de instelling van den „Rechnungsprüfer” geen garantie voor de juistheid der balansen.

De gevallen zijn niet zeldzaam, waarin de controleurs het accountants-beroep naast hun hoofdberoep uitoefenen. Wanneer men nu denkt aan de bepalingen van art. 184 van het wetboek van den handel, waarin o.a. verlangd wordt, dat de controleurs minstens éénmaal per maand aan de hand van de gevoerde boeken de aanwezigheid constateeren van de waarden, die de vennootschap onder hare berusting heeft, (men denke slechts aan de banken, ook al zijn het kleine bedrijven), dat zij iedere 3 maanden de boeken controleeren, de balans verifieeren en daarover rapport uitbrengen, terwijl zij bovendien alle vergaderingen van de vennootschap moeten bijwonen, om niet te spreken van de vrijwillige prestaties, die men verwachten mag, dan begrijpt men voldoende hoeveel hiervan terecht komt bij de bestaande uitoefening van het beroep. De naar verhouding bescheiden honorering komt dan ook overeen met de geringe opvatting, die men in het algemeen heeft van den ernst en de betekenis van deze werkzaamheden.

In het voorloopig ontwerp van het nieuwe wetboek van koop-handel was in Par. 222 vermeld, dat minstens één van de beide controleurs een ingeschreven accountant moest zijn; deze bepaling heeft men echter in het overeenkomstige artikel 217 van het definitieve wetsontwerp weder laten valen. Wij moeten ons echter in ieder geval afvragen, of de taak van boeken- en balans-contrôle in het algemeen met succes door een enkelen persoon kan geschieden. Wanneer men den altijd groeienden omvang der moderne ondernemingen beschouwt, kan het antwoord niet twijfelachtig zijn. De taak stijgt boven de grenzen der arbeidskracht van een of weinig personen, al zijn zij nog zoo ter zake kundig en vlijtig. De controle en de verklaring, dat de rekeningen in overeenstemming zijn met de boeken en dat deze in orde zijn, behoren opgedragen te worden aan daarvoor georganiseerde ondernemingen met gespecialiseerde personen, die in staat zijn in korten tijd zoowel de geheele technische als de handelsadministratie van een firma te controleeren. Het zou

volgens Prof. B. ook goed zijn, indien de accountant cautie of andere financiële garantie zou stellen.

Par. 291 van het nieuwe handelswetboek heeft gedacht aan het bestaan van zulke accountants-ondernemingen. Dit artikel zegt n.l.: „Die Funktionen von Liquidatoren, von behörlich beauftragten Bilanzrevisoren und Prüfern der Gesellschaftsbücher sowie, von Vertretern von Obligationären können Gesellschaften anvertraut werden, deren Zweck es ist, Geschäftsführungs- und Verwaltungsgeschäfte zu betreiben.“ Er zijn reeds zulke ondernemingen ontstaan, maar over haar arbeidsveld ontbreken nog de noodige inlichtingen. De ingeschreven accountants kunnen zich zonder meer aan een dergelijke regeling aanpassen, door zich tot accountants-ondernemingen aaneen te sluiten en onder elkaar den arbeid naar bekwaamheid te verdeelen.

Alles bijeen genomen kan men zeggen, dat de toestand nog veel te wenschen overlaat.

C. J. MEYER

UIT EN VOOR DE PRAKTIJK

Red.: ABR. MEY en JAMES POLAK

In deze rubriek worden elke maand een of meer opgaven gepubliceerd, waarvan ieder abonné de uitwerking aan de redactie kan inzenden.

De oplossingen moeten vóór den 25sten der maand, volgend op die, waarmede de opgave is gesteld, worden toegezonden aan den rubriekredacteur, wiens naam bij de desbetreffende opgave werd vermeld. Ze worden beoordeeld onder de initialen van den inzender (wiens naam en adres op het werk moeten zijn vermeld), of onder door hem te geven motto.

Op het couvert te schrijven „Oplossing“.

Het papier slechts aan een zijde te beschrijven. Losse vellen papier aan elkaar hechten.

Voor werkstukken, welke men terugverlangt, gefrankeerd couvert bijvoegen.

Voor elke opgave worden punten gegeven (maximum 10). Hij of zij, die het hoogste aantal punten voor 6 uitwerkingen verkrijgt, ontvangt van den uitgever een boekwerk, betrekking hebbende op het vak. — Zij, die eenmaal een prijs ontvingen, blijven verder buiten mededinging.

OPGAVE No. 33

Ontwerp van een plan tot verdeling van een vergoeding over een aantal fabrieken, naar rato van gezamenlijk geleden schade en werkplan om betr. investigation.

(Uitwerkingen te zenden aan ABR. MEY, Frans van Mierisstraat 81, Amsterdam)

Een vereeniging van industrieelen, omvattende alle producenten, een 30-tal, van een zeker bederfonderhevig product, acht dat hare leden ten aanzien van een handelspolitieken maatregel door de regeering van haar land getroffen, gedupeerd zijn. De Regeering heeft het n.l. noodig gevonden aan den uitvoer van dat product tijdelijk belemmering in den weg te leggen.

Het Bestuur der vereeniging heeft, na gedane stappen van de Regeering, ten behoeve van den geheelen bedrijfstak een pauschal-vergoeding gekregen van f 1.000.000.— zijnde het bedrag van de schade, zooals de bestuursdelegatie die raamde in een conferentie met het Ministerie.

De meeste fabrieken hebben, zoowel binnenlandschen als buitenlandschen afzet, enkele van die fabrieken alleen binnen-

landschen andere alleen buitenlandschen afzet. Het gevolg van den maatregel is geweest, dat gedurende 3 maanden de regelmatige buitenlandsche afzet aanmerkelijk verminderd is, waar echter de maatregel niet te voorzien was, hebben de meeste exportbedrijven en exportafdeelingen van bedrijven, die op binnen- en buitenlandsche markt werkten, hunne productie niet vooraf kunnen doen aanpassen en hadden dus bij het treffen van den maatregel groote voorraden voor export gereed, die slechts voor een deel nog uitgevoerd konden worden en anderdeels op de binnenlandsche markt gebracht moesten worden, waardoor ook de voor die markt werkende bedrijven schade ondervonden door den prijsval op de binnenlandsche markt.

De exportbedrijven (resp. afdeelingen) hebben na het bekend worden van den maatregel de productie ingekrompen (na een desbetreffend besluit van de vereeniging), maar hebben *dus* daardoor weer de schade gehad in de constante kosten, doordat de bedrijfsdrukte aanmerkelijk verminderde, zelfs is hier en daar bedrijfsstilstand voorgekomen.

Het bestuur erkent, dat het, omdat de Minister op een schatting gedurende de bespreking stond, zonder veel feitelijke kennis van den omvang der schade, die raming gedaan heeft en weet thans geen ander voorstel aan de vergaderde leden te doen dan het bedrag van f 1.000.000 pondspondsgewijze te verdeelen over hen, die schade geleden hebben, naar rato van elke schade. Zij neemt U daartoe in den arm om ten eerste een plan voor de vaststelling van de schade voor elk bedrijf te maken en ten tweede, de bij haar ingekomen schade-berekeningen der individueele leden te controleeren. Zij wijst U in de betreffende besprekingen op de moeijelijkheid, dat de bedrijfshuishoudelijke omstandigheden bij de leden zeer uiteenloopen; er zijn bedrijven die vrijwel steeds hun volledige capaciteit kunnen ontwikkelen, andere (jonge bedrijven), die een veel-te-ruim-geprojecteerd productievermogen hebben, sommige met zeer moderne-efficiënte werkende fabrieksinstallatie, andere met ietwat verouderde machines, die nog wel mee kunnen, maar toch geen normaal rendement maken (zelfs niet bij volle bezetting), omdat hun kosten te hoog zijn. Voorts hebben sommige ondernemingen den N.V.-vorm en werken soms naast het aandeelen-kapitaal (ter beurze genoteerd) nog met obligatieën; andere ondernemingen zijn familie-N.V.'s, weer andere gewone firma's; in sommige dier ondernemingen wordt de leiding en ook 't toezicht geheel uitgeoefend door firmanten, in andere uitsluitend door gesalarieerd personeel. Niet alleen de rechtsfiguur, maar ook de omvang der bedrijven is verschillend, terwijl bovendien de meest uiteenlopende financieringen voorkomen (geheel eigen kapitaal, zoowel als geheel geleend kapitaal, Aulagekredit, Dauerbetriebskredit, etc.).

Gevraagd wordt *a.* het plan in briefvorm op zoodanige wijze, dat niemand een voordeel ontvangt, dat uit de bedrijfsomstandigheden niet voortvloeit en niemand benadeeld wordt (dus niemands verhouding in den omslag door speciale omstandigheden ongunstig wordt beïnvloed, dus ieder krijgt naar wat uit zijn bedrijfseconstellatie voortvloeit, daarna *b.* het werkplan dat U voor Uzelf zult samenstellen voor het doen van de investigation, de speciale moeijelikheden van meer of minder nauwkeurige boekhouding late men buiten beschouwing, dat ziet men pas ter plaatse. Maar uw werkplan moet voor dit geval geven uw algemeene gedragslijn bij het werk.

(Zij die nog geen controleleer-studie maken, kunnen alleen punt *a* behandelen, de anderen behandelen beide punten. Redacteurs geven dus voor dit vraagstuk 2 cijfers, voor punt A (Afdeling A) en voor punt B (Afdeling B).

Verkorte titel.

Ontwerp van een plan voor de verdeling van een schadevergoeding over een 30 tal bedrijven van een branche in geheel verschillende bedrijfseconomische omstandigheden in schema voor desbetreffende investigation.